

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

2. De eadem re aliaë quæstiones soluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

dixi, quando contractus solummodo caret iuris scripti formula, dummodo contineat, quod ius naturale postulat seruandum, valet in foro conscientie. Si quis etiam querat, An quando Præsul expresse iurauit se non alienaturum sine Pontificis assensu, & tamen alienat bona fide, sui videlicet iurifurandi oblitus, subsistat alienatio in foro conscientie interno? Subsistit, quia in ea seruatum est ius naturale, quamuis non ius scriptum: & præsul, qui sic alienat, & à peritior, & à pœnis in Constitutione superius nominata, interrogatis, liber est. A peritior quidem culpa, quia prolixus immemor iurifurandi alienauit: à pœnis vero, quia in Constitutione dicitur: *Si quis autem quicquam alienare presumpserit: at is non creditur quicquam ex præsumptione fecisse, qui per ignorantiam, vel opinionem probabilem & iustam aliquid facit.*

Decimo quartus, An qui alienat domum, bona fide tamen pensione in perpetuum soluenda, quanta percipi solet quotannis ex eius locatione, peccet prætermittens in ea locatione formulam Iuris Ait Nauarrus *Commentario allato n. 18.* & recte quidem, eum minime peccare, quia solum scripti iuris formulam omittit iure naturali seruato: nam quod atinet ad causas, quas Iura concedunt, illarum vna, hæc in tali alienatione reperitur: vt si conditio & res Ecclesie facta est melior: cum libera sit Ecclesia à cura & difficultate rescindi & muniendi domum, *vt notatur in l. 1. c. 2. de peric. & commodo rei venditæ, & docet Las. in l. 1. n. 13. §. seq. C. de lue emphiteut.*

Vndecimo queritur, An superior possit cedere iure exceptionis Ecclesie conuenienti, aut transigere cum eudenti damno ipsius Ecclesie; Respondeo, cum Panor. in c. primo, de Deposito, minime, quia ius excipiendi quod habet Ecclesia, est aliquod ius, ergo non potest superior eo iure cedere: nam eo ipso quod cedit, alienat ius ad rem: Er hoc locum habet, quando est ius excipiendi in re immobili, aut quæ pro immobili habetur, de qua litigatur. Item Transactio non est nisi de re litigiosa, dubia & incerta: ergo superior transigere nequit, nisi gratia maioris utilitatis: nam qui transigit, lite cedit & causa.

Duodecimo queritur, An superior possit repudiare rem immobilem Ecclesie legatam: Ratio dubitandi est, quia dominium rei legatæ Ecclesie acquiritur, etiam ignoranti. *Cum pater, §. Sordo, ff. de Legatis 2.* Item in simili pupillus non potest repudiare fundum sibi legatum, cum rem suam alienare nequeat. *l. Magis, §. Fundum, ff. de rebus commissis.* Panor. in c. Tua, de ijs que sunt à Prelat. ait hæc questionem esse dubiam. Federicus Senensis *consil. 8.* credit fas esse superiori repudiare, quia non est idem, lucra non capere, quod quaesita perdere: non est idem, non acquirere, quod, acquisita relinquere. *l. Si sponsus, §. Si maritus, ff. de donation. inter virum & uxorem.* Et dominium rei legatæ non acquiritur Ecclesie, donec ipsa consentiat, & ratum habeat. Paulus Castr. in *consil. 11.* negat posse superiorem repudiare legatum, posse tamen donationem. Ratio, inquit, vtriusque est, quia res donata non acquiritur donatario ignoranti, sed volenti: at vero res legata acquiritur ignoranti legatum, quamuis cum rescierit, possit repudiare. Ac proinde in legato sufficit solum testatoris factum: *vt colligitur ex l. Magis, & l. Cum pater, supr. cit.* Angelus, & Auctor Rosellæ hoc quoque refutant, eo quod res donata ecclesie sub modo, statim sit ipsius Ecclesie: nec reuocatur non seruato modo, nisi hoc in contractu fuerit expresse: ergo tam in re donata, quam legata, dominium statim acquiritur ecclesie ignoranti. Er hæc est probabilior opinio.

Decimotertio queritur, An præsul qui iurauit non se alienaturum res Ecclesie in consilio Pontifice, possit nihilominus alienare res modicas? Respondeo, cum Ab. in c. vi. de Eccl. adst. n. 9. posse: idque probat ille ex c. Terrulas 12. q. 11. vbi episcopo facultas conceditur alienandi res minimas etiam sine consensu & consilio fratrum. Non enim iurandum tam arcte & anguste interpretari debemus, vt ad res etiam minimas trahatur.

Decimoquarto queritur, An Legatus à Latere, facultatem concedere queat alienandi contra iurandum? Negat Panor. *ibi. n. 10. locutus Speculatorem,* posse: nihil enim iuris & potestatis habet in his, quæ Romanus Pontifex sibi vni reseruauit: *vt deducitur ex c. Quod translationem, de officio Legati.* hoc autem solummodo locum habet in eo qui iurauit non se alienaturum citra Romani Pontificis consensum: non in eo, qui iurauit non se alienaturum citra consensum alicuius ipso Papa inferioris Antistitis: Nam cum Legatus à Latere in prouincia sibi demandata ordinariam habeat potestatem, potest id concedere, si quidem iurandum non est Præsuli factum tanquam priuatæ personæ, sed vt publico officio ratione dignitatis fungenti.

Decimoquinto queritur, An tempore tantæ necessitatis, vt Romani Pontificis haberi nequeat consensus, possit Episcopus alienare, tamen iurauit se non alienaturum, nisi eo consentiente? Potest alienare: Sic enim tradit Panor. *ibi. n. 8.* probans argumento *sumpto ex l. Tutor, in Repertorio. ff. De administrat. & pericu. tutorum.* Vbi habetur, causa necessitatis potest tutorem inuentario minime confecto administrare pupilli bona. Pari ratione, inquit, possent alienari bona Ecclesie, formula Iuris minime seruata, si tanta necessitas vrgeat, quæ temporis moram non patiat.

Decimosexto queritur, An qui iurauit non se alienaturum res Ecclesie, vel non daturum pignori, nihilominus possit fructus prædiorum, vel possessionum vendere, vel locare ad decem, vel viginti annos? Glossa cum alijs in *leg. pen. §. Instituto, de lega. 2. iuxta Panor. in ca. prædicto,* censet eum, qui prohibetur rem alienare, tuto posse locare fructus eius etiam in centum annos. Cuius opinionem rejicit Glossa communi consensu recepta in *Clem. 1. de Rebus Ecclesie non alien.* Panor. *ibi.* respondet hunc in modum: Qui vendere prohibetur, potest pignori dare. Item qui prohibetur, emere in certo loco, potest nihilominus pignus accipere. Qui vero prohibetur rem alienare, potest ad modicum tempus fructus locare, non tamen ad longum, *vt habetur in Clem. 1. de rebus Eccles. non alienan.* Profecto si, remoto iure Canonico de rebus ecclesiasticis non alienandis, loquamur de alijs rebus non eo ipso quo quis rem immobilem alienare prohibetur, illius fructus ad breue, vel longum tempus locare prohibetur: quoniam locatione rei domini ad conductorem non transit & alienatio proprie sumpta est actus quo transferitur domini rei.

Decimoseptimo queritur, An iurandum simpliciter adhibitum, de rebus Ecclesie non alienandis, ad alienationes illicitas tantummodo trahatur? Respondeo, cum Panor. in dicto ca. *vt. de Ecclesie adifican. n. 3.* ad eas tantummodo iurandum esse trahendum. Vnde Superior, qui hac ratione iurauit, poterit nihilominus alienare necessitatis causa, & utilitatis, vt iura ipsa concedunt, eo quod iurandum in materia iuris interpositum, restringitur ad ipsius iuris terminos: nam pari ratione Episcopus, qui iurauit se in Ecclesia sua perpetuo commoraturum, potest nihilominus abesse, si id Ecclesie necessitas, vel utilitas postulat.

CAP. II.

De eadem re alia questiones sol- uuntur.

A Nimaduertendum est, Paulum II. edidisse Constitutionem, qua habetur inter Extraneas communes, de reb. Ecclesie non alienand. vbi primum prohibet res ecclesiarum alienari, & deinde tam in eos, qui alienata bona recipiunt, quam in eos, qui alienant, pœnas constituit. Constitutio sic habet: *Ambitiosa cupiditati illorum precipue qui diuinis & humanis affectati, damnatione postposita: immobilia, & pretiosa mobilia Deo dicata, ex quib. ecclesia Monasteria, & pia loca reguntur, illustrantur, & eorum ministri sibi*

alimoniam vendicant, profanis vrbis applicare, aut cum maximo illorum, ac diuini cultus detrimento, exquisitis medijs usurpare praesument, occurrere cupientes; omnium rerum, & bonorum Ecclesiasticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipsorum dominii transfertur, concessionem, hypothecam, locationem, & conductionem ultra triennium, necnon insuaditionem, vel contractum emphyteuticum, praterquam in casibus à Iure permisis, ac de rebus & bonis in emphyteusim ab antiquo concedi solitis. Et tunc in Ecclesiis eundem utilitatem, & de fructibus & bonis, que seruando seruari non possunt, pro instanti temporis exigentia, hac perpetuo valitura Constitutione praesenti fieri prohibemus. Si quis autem contra haec nostra Constitutionis seriem, de bonis & rebus eisdem quicquam attentare praesumpserit, alienatio, hypotheca, concessio, locatio, conuictio, & insuadatio huiusmodi nullius omnino sint roboris, vel momenti: Et tam qui alienat, quam qui alienatus res, & bona praedicta receperit, sententiam excommunicationis incurrat. Alienanti vero bona ecclesiarum, Monasteriorum, locorum, & priorum quorumlibet inconsulto Rom. Pontifice, aut contra praesentis Constitutionis tenorem, si Pontificali, vel Abbatiali praesentat dignitate, ingressus Ecclesia sit panitus interdictus: Et si per sex menses immediate sequentes sub interdicto huiusmodi, aut mo (quod absit) perseverauerit indurato lapsis mensibus, eisdem, à regimine & administratione sua Ecclesiae, vel Monasterij cui praesidet, in spiritualibus, & temporalibus. sit eo ipso suspensus: inferioris vero Praelati, Commendatarij, & aliarum ecclesiarum Rectores, beneficii, vel administrationem quomodolibet obtinentes, Prioratibus, Praelaturis, Dignitatibus, Personatibus, Administrationibus, Officijs, Canonicatibus, Praebendis aliisque Ecclesiasticis cum cura, & sine cura, secularibus, & Regularibus beneficijs, quorum res & bona alienorum duntaxat, ipso facto priuati existant, illaque absque declaratione aliqua vacare censentur, possintque, per locorum Ordinarios, vel alios, ad quos eorum collatio pertinet, personis idoneis (illis exceptis, quae praeterea priuati fuerint:) libere de iure conferri, nisi alias dispositioni Apostolicae sedis sint specialiter aut generaliter reseruat. Et nihilominus alienata res, & bona huiusmodi ad Ecclesias, Monasteria, & loca pia, ad qua ante alienationem huiusmodi pertinebant, libere reuertantur. Haec tenor Constitutionis.

Quod adinet ad declarationem, multa circa eam queri possunt. Primum est, An sit haec Constitutio vsu recepta? Caietanus in summa, verbo, Excommunicatio, cap. 75, ad finem, ait: Nota secundo quod quia haec Decretalis non est recepta vbiq; & alicubi videtur recepta, non totaliter, sed quoad aliquod idem vbi non est recepta, & similiter quantum ad illud, in quo alicubi non est recepta, neminem damnes, eo quod nisi consensu ventium lex fuerit firmata, pro lege non habetur. Est ergo casus Confessor, vt scias consuetudinem patria, quo ad hoc casus autem illam à Curia Episcopali: Sic ille. Idem proferat Auctor Armilla verbo, Excommunicatio. In Ordine excommunicationum, excommuni. 62. item Syluester, excommunication. 7. in excommunication. 47. num. 83. docet alicubi locorum non esse approbatam moribus ventium, nec seruari. Rochus Curtius c. vlt. de consuetud. testatur, hanc Constitutionem esse consuetudine abrogatam, & Nauarrus in Manuali ca. 27. num. 149. addit, nullibi esse omnino receptam, quia in nullo loco est vsu recepta priuatio beneficiorum, quod attinet ad inferiores Episcopo Praelatos. & in Lusitania, inquit, non videtur recepta quantum ad locationes ad tres annos, quia passim videmus fieri locationem ad quatuor annos. Sic ille.

Secundo quaeritur, An possessio Ecclesiae, quae iustum fructum reddere quotannis non solet, possit ultra triennium locari, etiam vbi fuerit praedicta Constitutio in vsu? Nauarrus in Commentario de Alienatione rerum Ecclesiasticarum, nu. 21. & 22. locari posse affirmat, non solum ad quatuor, vel sex, sed etiam ad nouem annos, quando cunque possessio talis est, vt iustos fructus ferre non soleat, nisi tertio quoque anno, & ea quae fructus non reddit, nisi secundo quoque anno, potest locari ad sex annos. Eadem ratione praedictam Constitutionem interpretatur Couarruias lib. 11. Variae resolutionum ca. 36. num. 16. Andream, & Bar-

batium securus, & merito: quoniam testibus Baldo & Alexander, si emphyteuta pensionem non soluat per triennium, rem emphyteuticam non amittit, si ex re illa vnicus tantum fructus secundo quoque anno colligi solet. Bald. in l. Adem. C. Locat. Alexander in l. Disortio. §. 1. ff. solu. matrim. & ibi quoz, iof. & in l. 2. C. De iure emphyteutico. Nam in dicta Constitutione vult Pont. vt conductores possint ternos fructus percipere, & proinde sterilitatem, si qua in primo anno contingeret veritate fructuum in alijs annis prouenientium compensare: alioqui enim nulli, aut certe pauci reperiretur conductores. Quod si possessio singulis quibusque annis solita est iustos ferre fructus: tunc vbi illa Constitutio in vsu venerit, locari ultra triennium nequit. Si roges: eademem conductori res Ecclesiae locari potest prima locatione finita? Potest: quia hoc minime eadem Constitutio vetat.

Tertio quaeritur, An locatio fieri queat ad sex vel nouem annos, cum hac clausula: Vt tot sint locationes, quot triennia, & si nullo primo triennio, tunc non facta locatio censetur? Duae sunt opiniones, vna asserentium, etiam cum leges & iura prohibent rem locari ultra triennium, eam locationem licite fieri posse, & valere primo, secundo, & tertio triennio. Huius fuit sententiae Baldus, eam inde comprobans teste Couarruias lib. 11. Variarum resolutionum, c. 16. nu. 4. quia etiam locatio ab initio fiat ad plures annos vere tamen distinctis locationibus. per tempore à Iure permissa sit: Altera sententia est, id fieri non posse: est communis opinio contra Baldum: quam sequuntur Cynus, Albericus, Cardinalis, Lupus, An. haranus, Alexander, & Iaf. producti à Couarruias, ibidem: atque haec quoque opinio maiorem habet probabilitatem: nam ex Authen. De non alienando, §. Quod autem dicitur est, veris. Nec illud, Collat. 2. colligitur: Si res que alienari, vel locari ad longum tempus prohibetur, locetur ad nouem annos, cum pacto de non reuocando ad alios nouem annos Iure permittitur, finita prima locatione, talis fraus legis non probatur, nec ea locatio valet ultra tempus à Iure concessum. Dubium est, An Titio conductor possit res locari ad triennium, sed cum pacto, vt triennio illo & locatione finita eidem postea ad aliud triennium locetur? Respondeo, huiusmodi locationem dupliciter posse contingere. Aut enim ab initio sit vnus contractus, & vna scriptura publica, in qua pactum quod dixi, apponitur, & tunc contractus nihil valet, quia sit fraus legi: nam perinde est, ac si locatio non ad triennium fieret: & idem est, si duo fiant contractus duabus scripturis publice confectis, & parum, aut nihil refert vno, an duobus contractibus locatio fiat, cum vtroque modo locatio à principio ultra tres annos reuera fiat, aut locatio fit tantum ad triennium, & de ea locatione scriptura publica conficitur, absque villo pacto de locatione secunda ad alterum triennium faciendâ finita prima: licet is, qui rem locat, priuatim promittat se eidem Titio, finito priori triennio ad alterum triennium rem eandem locaturum: quia cum de hoc scriptura publica confecta non sit, non censetur locatio ultra triennium facta, sed promissio locationis iteranda. Non enim Constitutio illa prohibere videtur, quo minus Beneficiarius rem Ecclesiae ad triennium tantummodo locatam possit promittere alteri, vel eidem conductori, se eandem rem locaturum, quoniam vt futuri matrimonij promissio, matrimonium non est: ita nec promissio locationis futuri, locatio est.

Quarto quaeritur, An licet in praedicta Constitutione locatio ultra triennium damnetur: si tamen facta sit ad plures annos, rata & firma habeatur ex ea parte, quae triennium continet, ita vt non sit ex toto irrita, sed ex parte, qua triennium excedit? Duae etiam sunt opiniones: Prima aientium eam valere ex parte, nimirum ad triennium: ea sententia placuit Baldo, Paulo, Imola, Alexandro: quam opinionem communem appellant Iafon, Decius, Tiracuellus: quos omnes auctores profert Couarruias locis superius allatis num. 5. Secunda est opinio dicentium, loca-

tionem eam irritam esse ex toto, ita ut non valeat etiam ad primum triennium, quod est iure permittum: sic Bartolus, Iason, Socinus, Rom. & alij apud Covarruuiam lib. ab eod. probati auctores: sed his obstat illa Reg. Iu. In his, quæ separari possunt, utile per inutile non vitatur. Attamen ea hic minime locum habet, quia sit vnica tantum locatio, & cum lex eam ultra triennium fieri prohibeat: sequitur vt ad plures annos facta, ex toto irrita.

Quinto quaeritur, An vbi eadem Constitutio est in vsu, non solum locatio ultra triennium irrita sit, sed etiam mandatum alteri datum ad rem Ecclesie locandam ultra triennium? Ait Covarruuias *practico lib. 6. c. 6.* Mandatum quoque irritum esse? vnde sit, vt triennio exacto, mandatarius siue procurator nequeat absque noua commissione ad alterum triennium locare. Quid vero, si mandatum expressim Titio datur ad rem locandam bis, ter, & sepius? Ait idem Covarruuias, atque ego pariter, mandatum elapso primo triennio finiri, & extingui: secus fieret fraus legiti: nam eo ipso, quod Titius mandato Beneficij vel Administratoris hanc haberet facultatem, iudicaretur facultatem habere ad rem Ecclesie ultra triennium locandam.

Sexto quaeritur, An Beneficij siue Regulares, siue seculares, qui domos aliquas, vel prædia, bona fide locare solent ad vitam, vel ad certas aliquas generationes, vel in perpetuum, sed in eiusdem necessitatem, vel vtilitatem Ecclesiarum inconsulto Rom. Pontifice, incurrant penas prædicta illa Pauli II. Constitutione irrogatas? Negat Nauarrus in *Commentario supra dict. n. 6. & 17.* ob illa Constitutionis verba: *Qui aliter facere presumpserit.* At qui bona fide citra ausum omnem, ac per ignorantiam facit, non videtur ex præsumptione facere. Quid, si mala fide locauerint? Tunc, vbi eadem Constitutio seruatur, tam quod attinet ad locationem, quam quod ad penas, peccare, & penas contrahere: penas tamen, si vsu receptæ non sint, minime contrahuntur: quamuis peccent Beneficij, ultra triennium locantes.

Septimo quaeritur, An vbi eadem est Constitutio vsu recepta, liceat Beneficij fructus annuos quos ex suis Beneficij percipiunt, ultra triennium locare? Nonnulli, quos sequitur Covarruuias quo dicitur in loco n. 6. sciunt, solum in Constitutione præcipi, ne Beneficij fundos, vel alias possessiones siue res, quæ pertinent ad Ecclesias, in quibus habent beneficia, ultra triennium locent: non tamen prohiberi, quo minus fructus, quos ex Beneficij acquirunt, locent ad longum tempus: tunc enim non locant res Ecclesie, vel res, in quibus beneficia consistunt, sed locant futuros suorum beneficiorum fructus. Et Panormitanus annotauit, *istis eodem Covarruuias*, licere Ecclesie Rectori, & Prælo fructus sibi ratione officij, dignitatis, & beneficij conuenientes, ad totum vitæ suæ tempus locare, etiam si in *Clem. 1. de Reb. Eccl. non alie.* statutum sit, vt res ecclesiarum solum ad breue tempus locari queant: quia aliud est beneficium res ecclesie locare, aliud vero fructus, quos acquirit ex beneficio, quod habet. Vera est hæc sententia, si secundum ius commune loquamur: Caterum puto consuetudine esse receptum, ne Beneficij Clericus locet sui beneficij fructus ultra triennium: quæ seruanda est, vbi fuerit recepta.

Octauo quaeritur, Quæ ratione accipitur vtilitas ob quæ rei Ecclesiasticæ alienatio licita sit? Quidam respondent, pretium rei venditæ dicentes esse in bonum Ecclesie vendendum: ac ideo vtilitatem accipiunt eam, quæ est perpetua, & euidentis: vt cum aliquid ædificatur, vel cum res aliena immobilis, aut quæ pro tali habetur, acquiritur vel cum res alienum aliqui notabile soluitur, Cardinalis tamen in Clementina prima, De rebus Ecclesie non alienandis, arbitratu necessarium non esse, vt rei venditæ pretium in rem conuertatur perpetuo duraturam: satis esse, si inde Ecclesia percipiat redditum maiorem, vel certe parem, aut minorem, sed commodiorem: quod insinuat Glo. in c. Ea enim, §. Hoc ius, in verbo Probat 10. q. 1.

Az. Infr. Moral. Pars 2.

Nono quaeritur, An liceat Rectori Ecclesie alienare ex causis iure permittis rem donatam Ecclesie ea conditione, ne alienare possit: Ratio dubitandi est, quod in *Auth. de Alie. & emphyteusi, Collat. 2. §. Sanctissimi*, ait Imperator, res Ecclesie alienare posse pro captiuis redimendis: nisi eo pacto donata fuerint, ne alienari queant. Sunt qui existiment tunc alienari posse, cum Ecclesia alia bona non habeat quibus possit necessitati, vel vtilitati, vel pietati consulere: secus vero, si habeat. Alij tamen probabilius opinantur, eo pacto nihil obstante, licere Ecclesie rem alienare in causis iure concessis, quia ea conditio adiecta tanquam turpis, pro non adiecta habenda est. Sic Goffredus, Hosti. Inno. & Panorm. quos cit. Silu. in verbo *Alium quest. 28.* Archidiaconus, eodem auctore scriptum reliquit: Si monasterio donarentur possessiones ea audita pœna, vt si alienet, eas amittat: cum tamen Monasterium, vel ex Regula, vel ex Constitutionibus suis possessiones habere non possit: pœna conditio apposita pro non adiecta habenda est, quia turpitudinem continet: quamuis locum habeat eiusmodi conditio, quando Monasterium alienauerit extra causas iure permittas, hæc enim ratione testatoris donum, & voluntatem conuenit interpretari, videlicet ne extra causas legitimas fiat alienatio.

Decimo quaeritur, Verum Canonicus alicuius Ecclesie, cui in certis causis commissa est alienandi facultas, possit alienando transferre in suos consanguineos, vel propinquos? Testis est Panorm. in c. *Vt super, de reb. eccl. si alie. vel non alie.* pleiosq; Civilis iuris interpretes censere, in vniuersum licere Administratori rerum Ecclesiasticarum alienando transferre in suos propinquos, quod probant ex *Auth. Quibuscumq; modis. C. De sacrosanctis Ecclesiis.* Sed Panormitanus sentit id tantum locum habere in Oeconomis, & alijs similib. administrationib. non item in Præpositis, siue Prælati. Silvester in *prænotato loco quest. 22.* tuta credit conscientia posse id etiam Oeconomum facere: ex causa iusta & debita, & citra vllum Ecclesie detrimentum.

Vndecimo quaeritur, Vtrum mortuo Episcopo, Collegium Canonicorum possit alienare Ecclesiarum bona? Respondet Panormitanus in c. 1. *De sede vacante*, & meo iudicio recte: Aut sunt bona quæ seruando seruari non possunt, & hæc potest Collegium absq; vlllo Rom. Pontificis consensu: nam eadem ratione potest tutor pupilli bona absque eius consensu alienare. *Lex qua iutores, C. de administratione tutor. C. l. Tutor, qui reprobiorum ff. eod. tit.* Aut sunt bona, quæ seruando seruari possunt, & hæc si ad Ecclesiam Cathedrali pertineant, citra summi Pontificis assensum alienare non potest: vt colligitur ex *cap. primo de Reb. Ecclesie non alien.* Si vero ad inferiorem ecclesiam spectent, alienare potest, duob. seruatis: Vt id scilicet in magna, & grati duntaxat Ecclesie necessitate faciat: Deinde si Ecclesia diu vacatura credatur, quod nimirum euenit, quando in hisce duab. causis ecclesie Curator, vel Administrator dari consueuerit. *ca. primo, de Rebus Ecclesie non alien.*

CAP. III.

De Ecclesiis ædificandis.

Ecclesia in iure Canonico, & ciuili dupliciter accipi solet: vno modo pro æde sacra, in qua res diuina sit, & sacramenta administrantur: Sic enim placuit etiam Imperatoribus Ecclesiam accipere, vt patet ex tit. in *C. de sacrosanctis Ecclesiis.* Altero modo pro multitudine credentium in Christum. De Ecclesia secundo modo sumpta, tractauit *superius li. 5.* Nunc agam de Ecclesia primo modo accepta.

Primo quaeritur, Quid in iure canonico nomine ecclesie intelligatur? Intelligitur locus publicus Episcopi auctoritate fundatus, in quem Christiani conueniunt ad rem diuinam audiendam, & sacramenta suscipienda. Vn-